

GOOD PRACTICE

Blijе gezichten in het G-orkest

Nederland heeft ingestemd met de ratificatie van het VN-verdrag voor de rechten van de mens met een beperking. We streven naar een samenleving waarin iedereen meedoet, ongeacht culturele achtergrond, gender, leeftijd of beperkingen. Ook in de amateurmuziekwereld krijgt de inclusieve samenleving steeds meer gestalte. Verenigingen bieden mensen met een beperking de kans om samen muziek te maken. Hoe maak je als vereniging inclusiviteit tastbaar? Harmonieorkest Vleuten (HOV) deelt zijn ervaringen.

TEKST: ONZE REDACTIE • FOTO'S: MANON STRENG

“De orkestleden genieten van het muziek maken en je ziet ze echt ontwikkelen”, zegt Brigitte van Oosterhout. “We horen ook van de ouders dat de muzikanten iedere week uitkijken naar de repetities. Ze zijn erg trots om één keer in de maand te spelen voor de mensen die naar het luistermoment komen. De meesten kunnen niet wachten om een keer voor publiek op te treden. Helaas is dat door de

coronamaatregelen nog niet mogelijk geweest.”

VAST PATROON

Tien leden telt het G-orkest van Harmonieorkest Vleuten inmiddels. Iedere vrijdagavond repeteren ze in de CultuurCampus in Vleuterweide. Iedere week volgens een vast patroon. Ze beginnen gezamenlijk en splitsen daarna op voor groepslessen. Na de pauze slui-

ten alle leden weer bij elkaar aan en na afloop ruimen ze ook samen op. Brigitte van Oosterhout is vanuit verschillende bestuurlijke functies betrokken bij het G-orkest. Over de aanleiding voor de oprichting van het orkest zegt ze: "Ons motto is 'muziek is voor iedereen!' We vinden het belangrijk dat samen muziek maken voor iedereen mogelijk is, ook voor mensen met een beperking. Bij optredens voor deze doelgroep merkten we dat ze enorm veel plezier beleven aan muziek luisteren en meedoen. Ook hadden we eerder al eens vragen over de mogelijkheden hiervoor binnen onze verenging gehad. We wisten dus dat er behoefte aan was. Zo ontstond het idee om de vereniging uit te bouwen met activiteiten voor onder andere mensen met een beperking."

ONTPLOOIEN

In oktober 2019 ging het G-orkest van start. De activiteit is bedoeld om zowel jongeren (vanaf 16 jaar) als volwassenen uit de regio Utrecht met een lichte tot matige beperking de mogelijkheid te bieden om zich in een veilige omgeving onder deskundige begeleiding muzikaal te ontplooiën en in een ontspannen sfeer samen muziek te maken. De bedoeling is dat het orkest enkele keren per jaar optreedt. Deze optredens kunnen doelgroep gericht zijn, maar ook in combinatie met andere geledingen van het harmonieorkest. "Het orkest is gestart met zeven muzikanten", vertelt Brigitte. "Inmiddels telt het G-orkest tien spelende leden. De helft van de muzikanten had nog niet eerder muziek

gemaakt, de andere helft had al wel ervaring met muziek. De man-vrouw verhouding is 60/40 procent en de leeftijd ligt tussen 17 en 49 jaar. De leden komen uit Utrecht, De Meern, Vleuten, Kockengen, Woerden, Maarssen en Amersfoort. Een deel van hen komt met de taxi naar de repetitie, anderen komen zelfstandig of worden gebracht en gehaald door ouders/begeleiders."

KLEURNOTATIE

Het G-orkest speelt op slagwerk- en toetsinstrumenten. Voor mensen met een beperking zijn deze instrumenten geschikter dan blaasinstrumenten. Er zijn melodie-instrumenten (accordeon, keyboard en xylofoon) en ritme-instrumenten (drumstel, djembé, divers klein slagwerk). "We hebben bewust gekozen om melodie-instrumenten in de bezetting op te nemen", zegt Brigitte. "Dat is voor deze doelgroep wel wat lastiger, maar ook muzikaal interessanter en leuker." De meeste muzikanten hebben een vast instrument. Anderen wisselen af tussen verschillende instrumenten. Vooral het drumstel is populair. Het orkest maakt gebruik van de kleurnotatiemethode en bladmuziek van de Jostiband. Het repertoire, dat in samenspraak met de leden wordt samengesteld, bestaat uit bekende liedjes. De repetitie wordt geleid door een dirigent met een muzikale opleiding en ervaring in het werken met mensen met een beperking. In plaats van met de dirigeerstok te zwaaien, speelt de dirigent op piano de melodie van het muziekstuk mee en geeft tegelijk aanwijzingen aan

De muzikanten van het G-orkest spelen zowel op melodie-instrumenten als ritme-instrumenten.

De G-afdeling van Harmonie Orkest Vleuten heeft nog ruimte voor groei. Aanmelden en informatie via: hov-g@harmonieorkestvleuten.nl.

Het plezier straalt er vanaf bij de leden van het G-orkest.

“
Omdat het
G-orkest
echt een
onderdeel van
de vereniging
is, betrekken
we ze waar
mogelijk erbij.

de orkestleden. Dit biedt meer steun aan de muzikanten en versterkt het gevoel van samen muziek maken. Tijdens de repetities zijn vrijwilligers aanwezig die de muzikanten helpen, instrumenten klaarzetten en opruimen, koffiezetten en mensen van en naar taxi's begeleiden. “Voor deze doelgroep zijn een vaste structuur, goede begeleiding en bekende gezichten heel belangrijk”, legt Brigitte uit. “Dit proberen we dan ook zo goed mogelijk te bieden en we communiceren duidelijk als er zaken anders gaan verlopen dan gebruikelijk. We zijn nog maar een paar maanden bezig, maar het is geweldig om te zien hoeveel ontwikkeling er al is. Het is een fijne groep, de orkestleden zijn enthousiast en tijdens de repetities wordt goed muziek gemaakt. We zien ze echt genieten.”

SAMENWERKING

Een groep van vier vrijwilligers binnen HOV is vorig jaar gestart met de voorbereidingen. Voor het schrijven van het projectplan is samenwerking gezocht met diverse partijen zoals de Jostiband, Philadelphia Zorg en Theater Tegendraads. Ook zijn er repetities bezocht van de Jostiband en G-aktief in De Meern. Voor de werving van muzikanten zijn flyers ontwikkeld die fysiek, digitaal en via social media verspreid zijn bij onder andere zorginstellingen, zorgwoningen en dagbestedingen. Belangstellenden werden uitgenodigd voor een kennismakingsavond waarop informatie werd gegeven over het orkest, instrumenten konden worden uitgeprobeerd en een workshop gevolgd kon volgen. “Vrijwel iedereen die de kennismaking heeft bezocht, is vervolgens ook lid geworden”, merkt Brigitte op.

Er is verder samengewerkt met een groot aantal partners voor het gebruik van de repetitielocatie, de aanschaf van instrumenten en accessoires die geschikt zijn voor mensen met een beperktere motoriek. Ook hebben diverse fondsen een bijdrage verleend.

CONTACT

Een deel van de G-orkestleden woont nog bij hun ouders, een ander deel woont (begeleid) op zichzelf of in een woning van een zorginstelling. Met ouders/familie en (woon)begeleiding wordt intensief contact gehouden. De bedoeling is om ouders straks ook te betrekken bij het organiseren van optredens en het vervoer van instrumenten. Brigitte: “De leden zijn erg enthousiast en trouw en missen het echt als er in de vakantie geen repetitie is. Dat ze in de coronatijd niet kunnen repeteren, is daarom extra jammer. We houden op diverse manieren contact, via persoonlijke kaartjes, videoboodschappen en een telefoontje af en toe. Ook hebben we geluidsopnames gestuurd en gezorgd dat de muzikanten waar nodig een instrument thuis kregen zodat ze kunnen oefenen. En er is gestart met één-op-één contact via videobellen. Dit wordt door de muzikanten en ouders erg gewaardeerd.”

ENTHOUSIAST

Brigitte is ervan overtuigd dat het plaats bieden aan mensen met een beperking de maatschappelijke relevantie van een muziekvereniging binnen een lokale gemeenschap versterkt. Ook de andere afdelingen binnen de vereniging zijn enthousiast over het initiatief. “Veel leden hebben het hele proces gevolgd en zijn trots op de toevoeging van het G-orkest. De repetitieavond van het G-orkest valt samen met die van ons B-orkest dat voornamelijk uit middelbare schooljeugd bestaat. Ze hebben al een keer een kijkje genomen bij elkaars repetities. Beide groepen waren enthousiast. Omdat het G-orkest echt een onderdeel van de vereniging is, betrekken we ze waar mogelijk erbij. Door de muzikanten bijvoorbeeld uit te nodigen bij optredens van andere orkesten, de ledenvergadering en laatst de onlinemeting op Koningsdag. Dat gaat echt heel goed.” •